

VATİKAN'IN YASA KLADIĞI YAZARLAR

TARİHİN en eski ve en büyük sansür gücü, Vatikan'da yayımlanan "Index Librorum Prohibitorum"dur... Katolik Kilisesi, sansür edilen yazarların ve yapıtların listesini 1557 yılında yayımlamaya başlamıştı. Bu yayın, düzenli aralıklarla, kapsamı genişletilerek, sürdürüldü. Bir keresinde "Index" in kalınlığı 550 sayfayı buluyordu; bu sayfalarda sansür edilmiş 5000 kitabın adı yer alıyordu.

"Index" in yayınına 1966'da son verildi; ama Vatikan "yetkililer"i, listelerin hâlâ "inanmışların vicdanlarına yol gösteren birer kılavuz" olduğunu, "inanç ve ahlâk açısından tehlikeli kitapların okunmaktan kaçınılması" gerektiğini belirttiler.

Aşağıda, "Index" listelerinde yer alan yasaklanmış yazar ve yapıtlardan bazılarının adlarını sunuyoruz:

- Thomas Hobbes: Bütün yapıtları
- Rene Descartes: Bütün felsefe kitapları
- Michel de Montaigne: "Denemeler"
- Benedict Spinoza: Ölümünden sonra yayımlanmış bütün yapıtları
- John Milton: "Devlet Kâğıtları"
- Daniel Defoe: "Şeytanın Tarihi"
- Samuel Richardson: "Pamela"
- David Hume: Bütün yapıtları
- Jean-Jacques Rousseau: "Toplumsal Sözleşme", "Emile"
- Edward Gibbon: "Roma İmparatorluğunun Gerilemesi ve Çöküşü"
- Blaise Pascal: "Taşra Mektupları"
- Laurence Sterne: "Fransa ve İtalya'da Duygusal Yolculuk"
- Oliver Goldsmith: "Kısa İngiltere Tarihi"
- Immanuel Kant: "Saf Mantığın Eleştirisi"
- Stendhal: Bütün aşk öyküleri
- Giovanni Giacomo Casanova: "Anılar"
- Victor Hugo: "Sefiller", "Notre Dame'ın Kamburu"
- George Sand: Bütün aşk öyküleri
- Honore de Balzac: Bütün aşk öyküleri
- Eugene Sue: Bütün aşk öyküleri
- John Stuart Mill: "Politik Ekonominin İlkeleri"
- Alexandre Dumas Pere: Bütün aşk öyküleri
- Alexandre Dumas Fils: Bütün aşk öyküleri
- Gustave Flaubert: "Madame Bovary", "Salambo"
- Ernest Renan: "İsa'nın Yaşamı"
- Emile Zola: Bütün yapıtları
- Gabriele D'Annunzio: Bütün aşk öyküleri
- Henri Bergson: "Yaratıcı Evrim"
- Benedotto Croce: Bütün felsefe ve tarih yapıtları
- Jean-Paul Sartre: Bütün yapıtları
- Alberto Moravia: "Romalı Kadın"

Sanaat Derneği 8

Eylül 1980

Inculpations du Canard enchaîné: une lettre de Giscard au garde des Sceaux

20.12.9
20.
قنار

Après les inculpations par le juge d'instruction du tribunal de Paris, M. Emile Cabié, du directeur et du rédacteur en chef du « Canard enchaîné », de recel de documents administratifs volés, le président de la République a écrit hier au garde des Sceaux. Valéry Giscard d'Estaing demande à Alain Peyrefitte qu'« aucun argument ne soit tiré par le parquet contre les prévenus du fait de la publication ou de la détention de documents fiscaux me concernant ».

« J'ai appris l'inculpation de deux dirigeants de journaux, sur plainte du ministère des Finances, pour « recel de documents administratifs volés », écrit le président de la République au garde des Sceaux, Alain Peyrefitte.

« Cette action vise à protéger les contribuables contre la publication de documents que la loi couvre du secret professionnel. Il se trouve que certains documents fiscaux me concernant ont été publiés au printemps dernier, ce qui m'est resté indifférent. Je vous rappelle que j'ai demandé à

l'époque au ministre du Budget qu'aucune plainte ne soit déposée en raison de cette publication.

« J'entends m'en tenir strictement en tant que président de la République à la règle que je me suis fixée, qui est de ne jamais poursuivre un organe de presse, quelles que soient ses allégations. Je vous demande donc de veiller à ce que, dans la suite de la procédure, aucun argument ne soit tiré par le parquet contre les prévenus du fait de la publication

ou de la détention de documents fiscaux me concernant.

« J'entends, conclut le président de la République, me tenir entièrement à l'écart de cette action judiciaire. »

On apprenait hier que la décision prise le 14 décembre par le parquet de requérir l'inculpation de MM. Fressoz et Angeli résulterait de l'examen des spécimens de frappe de toutes les machines à écrire du « Canard enchaîné ». Cet examen avait été effectué le 22 novembre. La liste des diverses personnalités trouvée le 10 octobre dans la poche de Dominique Marie lors de son arrestation aurait pu, dit-on, être dactylographiée sur une des machines du « Canard enchaîné ». Les responsables de l'hebdomadaire satirique opposent à cette assertion le démenti le plus formel.

PROCHAIN
CONSEIL DES MINISTRES

SUPER CADEAU

*"Öncü" gazetesi yazarı Ali İhsan Özgül gazetedeki yayınlanan "Cinayet Sebebi MHP ve Ülkü Ocakları Kapalıdır", "Yaşasın İşçi Birliği", "Sömürü Zulum Düzenine Karşı" başlıklı yazılarını nedeniyle 2 yıl 3 ay 15 gün hapse ve 3 ay 10 gün genel gözetim altında bulundurulmaya mahkum oldu.

AT BÖYLE GEÇER

*"Sosyalist Gençlik Gazetesi" Sorumlu Yazışları Müdürü Ayşe Satış yayın yoluyla komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle altı yıl üç ay hapis cezasına mahkum oldu.

«Bağımsız Türkiye» gazetesinin iki sayısı toplatıldı

Yeni yayına başlayan ve henüz iki sayısı çıkan Bağımsız Türkiye ve haftalık siyasi gazetesinin çıkan iki sayısı da toplatılmıştır. Savcılığın talepte bulunması üzerine 7. ve 9. Sülh Ceza Hakimlerinden verilen kararlar gereği derneğin idarehanesinde bulunan sayılarını el konulmuştur.

Gazete sahibi M. Lütfi Kıvıncı şu açıklamayı yapmıştır:

«Kararlara bir üst mahkemede itiraz hakkımızı kullanacağız. Bu demokratik mülklerde yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Daha önce de çıkarmakta olduğumuz Emekçi dergisinin tüm sayıları toplatılmıştı. Şimdi haftalık gazetemiz alışılmadık bir süratle toplatılmaktadır. Bu kararlar biz ne kadar üzülür ve ihmalî dil kullansak yine uygulanmaktadır. Bütün toplatılma kararlarına rağmen hakkımızda kesinleşmiş tek bir hüküm yoktur.»

Oflaz ve Yeşil beraat etti

"Dünya" Gazetesi'nin "Dünya Gözüyle" başlıklı köşesinde Lütfü Oflaz imzasıyla yayınlanan iki ayrı yazıdan yargılanan gazetesinin Yazı İşleri Müdürü İlyas Yeşil ve Lütfü Oflaz dün beraat etti.

Gazetesinin 1 ve 2 Aralık 1980 tarihli köşesinde Türkiye'nin bir darbe hazırlığına giriştiği şeklinde yayınlanan 2 yazıda 1402 Sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 16/2 maddeleri uyarınca kamuoyunu telaşa sevkedecek asılsız haber yazmak suçunu işledikleri ileri sürülen her 2 gazeteci 4'er ay hapis istemiyle yargılanıyorlardı. Ancak dün yapılan duruşmada ileri sürülen suçun oluşmadığı kanısına varan İstanbul Sıkıyönetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, Yazar Lütfü Oflaz ile Yazı İşleri Müdürü İlyas Yeşil'in beraatlerini kararlaştırdı.

Bir Arjantin uçağı

*Cumhuriyet gazetesi yazarı İlhan Selçuk ile Sorumlu Yazışları Müdürü Çetin Özbayrak eski Başbakan Süleyman Demirel'e hakaret ettikleri iddiası ile Toplu Basın Mahkemesi'nde yargılandılar. Yankı 399 11/1978

1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı, Yeni Sözcü dergisini yasakladı

İSTANBUL (a.a) — 1. Ordu ve İstanbul, Çanakkale, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illeri Sıkıyönetim Komutanlığı, bugün (58) numaralı bildirisini yayınladı.

1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanı Org. Necdet Üruğ'un imzasıyla yayınlanan bildiri şöyle:

«Millî Güvenlik Konseyi'nin (7) numaralı bildirisine aykırı olarak siyasi parti propagandası yaptığı belirlenen, Ankara'da Münteşir Yeni Sözcü dergisinin 1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Bölgesine sokulması, dağıtılması, birden fazla sayıda bulundurulması veya taşınması, 1402 sayılı sıkıyönetim yasağının (3/C) maddesi gereğince yasaklanmıştır.

Bu arada Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı bir bildiri yayınlayarak ilkokul 1, 2 ve 3. sınıflar için yayınlanan Çağdaş Sınıf Ansiklopedisi adlı dergiyi yasakladı.

*Son Havadis gazetesi CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadol ile Şükrü Koç'a 50'er bin lira manevi tazminat ödemeye mahkum oldu. Tazminatın nedeni, gazetede 1975 yılında yayınlanan Koç'la Anadolu'nun anarşistlere özenerek Bulgaristan'a kaçtıkları yolunda bir haber

Yankı 399
1978 Kasım

Komandolar Kadıköy iskelesinde satılan dergi ve gazeteleri yırtıp denize attı

Öğrencilerden başka gazete dergi satan bayilere de komando saldırıları sürmektedir.

Her türlü yayının bulunduğu bayilere gruplar halinde giden komandalara, tezgahları kontrol etmekte, aralarında bulunan İlerici gazete ve dergileri parçalamaktadır. Dün akşam Kadıköy iskelesinde de aynı eyleme girişen 25-30 kişilik bir komando grubu, iki bayide bulunan gazete ve dergileri topladılar, yırtarak denize atışlardır. Komandaların terör yaratma eylemine kimse müdahale edememiş ve grup geldiği gibi olay yerinden uzaklaşmıştır. Bu kişilerin «Sizin 5 kurşun için satacağınız başka şey yok mu?» diyerek bayileri tehdit ettikleri bildirilmektedir.

Çevirmen Saffet Tekin'in davası Yargıtay'da ikinci kez ele alınıyor

ANKARA — «Proletarya Partisi Üzerine» adlı kitap dolayısıyla 7,5 yıl ağır hapse mahkum olan çevirmen Saffet Rüştü Tekin'in davasına Yargıtay'da ikinci kez 29 Aralık günü bakılacaktır. Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesinde beraat eden, ancak Yargıtay 8. Dairesince bu kararın bozulmasından sonra 7,5 yıl hapse mahkum edilen Saffet Rüştü Tekin'in avukatları yeniden Yargıtay'a itiraz etmişlerdir. Tekin'e ilişkin beraat hükmünün Yargıtay 8. Dairesince bozulması sırasında, söz konusu daire başkanını Abdullah Gözübüyük'ün MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'e gönderdiği bir kutlama kartı geniş tepkilere yol açmıştı. Yargıtay 8. Ceza Dairesince Tekin hakkındaki beraat hükmünün bozma gerekçesinde «Türkiye'nin içinde bulunduğu ortamda çevirip yayınlanması», çevirmenin amacına dayanarak ele alınmaktadır.

Tercüman bugün yayınlanıyor

Istanbul Haber Servisi— 1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından bir süre önce kapatılan Tercüman Gazetesinin yeniden yayınlanmasına izin verildi.

Bugün yeniden yayınlanacak olan Tercüman Gazetesi, 10 ağustos 1983 tarihinde, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 3/C maddesi gereğince basımı, yayımı ve dağıtımı durdurulmuştu. Gazetenin kapatılmasından sonra ise bir yazısından ötürü Nazlı İhsak ve Yazı İşleri Müdürü Aydoğdu İter hakkında, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesince TCK'nın 155, 159 maddeleri ile 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasına aykırı hareket ettikleri gerekçesiyle 1.5-8 yıl arasında hapis cezası istemiyle dava açılmıştı.

Günaydın gazetesinin yayınına izin verildi

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından, bugün önce, Tan gazetesiyle birlikte basımı ve yayını yasaklanan Günaydın gazetesinin bugünden itibaren yayınlanmasına izin verildi.

Tan gazetesine de önceki gün yayını izni verilmişti.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.2665

YAZAR BEHRAMOĞLU SERBEST BIRAKILDI

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na bir süre önce gözetim altına alınan şair ve yazar Atol Behramoğlu dün 2 Numaralı Askeri Mahkeme'ce serbest bırakıldı.

Atol Behramoğlu'nun "Ne Yağmurlar Ne Şiirler" adlı kitabında devletin ve hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ve tezyif ettiği öne sürülmüştü.

Kuledibi Kule Çıkamazındaki 7 numaralı Orhan Değirmenci'ye ait mobilyacı dükkanı dün öğleden sonra iki genç tarafından soyuldu. Dükkan sahibini silahlı etkisiz hale getiren ellerini ve ağızını bağlayan iki genç, kasada bulunan 53 bin lirayı alarak kaçtı.

GENCO ERKAL GÖZALTINA ALINMADI

Sanatçı Genco Erkal'ın gözaltına alınmadığı, sadece Dostlar Tiyatrosu'nun koltuklarında sol sloganlar yazılı olduğu gerekçesiyle ifadesine başvurulduğu öğrenildi.

Bilindiği gibi, Genco Erkal'ın Dostlar Tiyatrosu'nda sahneye konulan "Her Gün Yeni Baştan" adlı oyun ile ilgili olarak gözaltına alındığı ileri sürülmüştü. Önceki akşam Dostlar Tiyatrosu'na gelen güvenlik görevlilerinin, sıralarda slogan ve yazılarla ilgili yaptıkları incelemeden sonra, Genco Erkal'ın sadece ifadesinin alındığı bildirildi.

Yankı ve Modern Gazete'nin bazı sayıları toplatıldı

CUMHURİYET BÜROSU ANKARA — YANKI dergisinin 12 ocak 1981 tarihli sayısı ile Modern gazetesinin 6—12 ocak ve 13—19 ocak 1981 tarihli sayıları toplatılmıştır.

Ankara 10 Sulh Ceza Mahkemesi, YANKI dergisinin 12—18 ocak 1981 tarihli sayısının,

seks köşesinde yer alan «En yavaş ve en pis» isimli yazıda suç unsuru bulunduğu gerekçesiyle toplatma kararı almıştır. Modern gazetesinin ise söz konusu sayılarında yer alan yazı ve fotoğrafların ahlakı aykırı olduğu gerekçesiyle toplatma kararı verilmiştir.

YANKI DERGİSİ HAKKINDAKİ TOPLATMA KARARI KALDIRILDI

ANKARA (AKAJANS)

Yankı Dergisi'nin son sayısı hakkında toplatma kararı kaldırıldı.

Yankı'nın geçtiğimiz Pazartesi günü piyasaya çıkan 512'nci sayısının "Seks" köşesinde yayınlanan bir yazı dolayısıyla savcılık, Sulh Ceza Mahkemesinden toplatma kararı almıştı. Yankı'nın bu karara itirazı nöbetçi mahkemeye uygun görüldü ve toplatma kararı kaldırıldı.

Bazı yayınların Türkiye'ye sokulması yasaklandı

ANKARA, (Hürriyet) — Yurtdışında basılan bazı eserlerle, doldurulan ses bantlarının, Türkiye'ye sokulması, Bakanlar Kurulu'na yasaklandı.

Dünkü Resmî Gazete'de yer alan karar uyarınca Türkiye'ye sokulması yasaklanan kitap, dergi, gazete, takvim ve ses bantları şöyle:

"Blief or Unbelief, Fruits From the Frace of Light, Tanrı'yı Bilmek Nedir?, Kurtuluşun Yolu, Dağ Yamacındaki Toplantı, Ermeni Tarih Yazıları Koleksiyonu, Kurt Hükümetleri ve Kısa Notlar (kitap), Nur the Light, Mezhaba, Devrimci Çizgi, İleri-Gençliğin Sesi, Orak Çekiç Komitesi Yayın Organı, Kitle (dergi), Karanlık ve Işık, Bayramların Ozanları (bant), Türkiye Postası (gazete), Kültür Amin ve Entum Bihayr 1983, Islamic Republic of Iran (takvim)."

Gazeteci Oflaz'ın 1,5 yıl hapis cezası kesinleşti

ANKARA, (ANKA) - 1,5 yıl hapis cezasına çarptırılan Gazeteci-Yazar Lütfü Oflaz'ın, bugün Ankara İnfaz Savcılığı'na teslim olacağı öğrenildi.

Bilindiği gibi Lütfü Oflaz, 12 Eylül Harekati'nden sonra İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Askeri Savcılığı'na, 11 Mayıs 1980 tarihinde yazdığı ve "Aydınlık" Gazetesi'nde çıkan Türkiye Emekçi Partisi ile ilgili bir yazısında, Türk Ceza Yasası'nın 142/3. Maddesi'ni ihlal ederek, "Millî düzeni zayıflatıcı propaganda yaptığı" gerekçesiyle 17 Şubat 1981 tarihinde 1,5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı.

Cezası kesinleşen Lütfü Oflaz'a bir hafta kadar önce Ankara İnfaz Savcılığı'na teslim olması için çağrı yapılmıştı. Bu arada Lütfü Oflaz'ın avukatlarının, İnfaz Yasası'na göre cezanın dört ay tehir edilmesi için savcılığa başvuracağı öğrenildi.

MEHMET ÇELİK 18 YIL HAPSE MAHKUM OLDU

İstanbul Sıkıyönetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesi Halkın Yolu Dergisi Yazı İşleri Müdürü Mehmet Çelik hakkında 3 ayı yazıda bütünlük, komünizm propagandası, komünizm örne ve hükümetin emniyet kuvvetlerini küçük düşürücü davranışları iddiasıyla 18 yıl 11 ay ağır hapse mahkûm etti.

"Atatürk Döneminde Türk

Anadolu Ajansı dışındaki bütün haber ajanslarına yapılan devlet yardımı kaldırıldı

ANKARA BÜROSU

Haber ajanslarına her yıl Bütçe Kanunu ile sağlanan devlet sübvansiyonu, Anadolu Ajansı dışındaki için bu yıl kaldırıldı. Alman bilgiye göre, halen Millî Güvenlik Konseyi'nde görüşülmekte olan 1981 bütçesinde Anadolu Ajansı dışında hiçbir ajans için ödenek ayrılmadı.

Öte yandan, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı bünyesinde "Naylon baskı" ile ilgili meseleleri incelemek üzere bir komisyon kuruldu. Çalışmalarına başlayan komisyon, "Naylon gazete" tabiri edilen ve normal baskı yapılmadığı halde Basın İlan Kurumu'ndan ilan alan gazetelerin durumunu inceleyecek.

Balkesir fabrikası bu ay devreye girecek Artık gazete kağıdı ithal etmeyeceğiz

ANKARA, (ANKA) - Yılda 100 bin ton kapasiteli Balkesir Kağıt Fabrikası'nın şubat ayı sonunda devreye gireceği bildirildi. Bu nedenle Türkiye'nin 1981 yılı içinde gazete kağıdı ithal etmeyeceği belirtiliyor.

100 bin tonluk kapasiteye 4 yıl içinde ulaşacak Balkesir Kağıt Fabrikasının, planlamaya göre ilk yıl üretimi 60 bin ton, ikinci yıl 75 bin ton, üçüncü yıl 90 bin ton olacak ve 100 bin tonluk tam kapasiteye 1984 yılında ulaşacak. Bilindiği gibi Türkiye'nin yıllık gazete kağıdı üretimi halen 60 bin ton kadardır.

Türkiye'nin gazete kağıdı olarak bilinen üçüncü hamur kağıdı tüketiminin 1980 yılına kadar 115 ile 135 bin ton arasında olduğu bildirildi. 24 Ocak 1980'de alınan ekonomik kararların doğrultusunda, kağıttaki sübvansiyonun kaldırılmasından bu güne kadar geçen bir yıllık süreçte ise bu tüketimin 100 bin ton dolayına indiği belirtiliyor.

Türkiye'nin bu yıl yeni fabrikanın devreye girmesi nedeniyle gazete kağıdı ithal etmeyeceği bildirildi. Ancak geçen yıldan bağlantısı yapılan ve akreditifli açılan 1000 tonluk bir ithalat yapacağı kaydedildi. Yetkililer bu ithalatın bağlantı yapıldığı için gerçekleştirileceğini belirtiyor.

Balkesir Kağıt Fabrikası'nda üretilecek üçüncü hamur kağıdın 48 gram olacağı belirtildi. Türkiye'de üretilen üçüncü hamur kağıdın halen 54 gram dolayında olduğunu belirten yetkililer, yeni fabrikanın üreteceği kağıtların üretim ton başına daha fazla gazete basma olanağına sahip olacağını bildiriyor.

Cumhuriyet gazetesinin Ankara, Kastamonu ve Çankırı'da yarın ve pazar günü yayımı yasaklandı

ANKARA, ÖZEL

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, "Cumhuriyet" gazetesinin 4 nisan cumartesi ve 5 nisan pazar günleri Ankara, Çankırı ve Kastamonu illerinde yayınlanmasını, dağıtımını, taşınmasını ve birden fazla sayıda bulundurulmasını yasaklamıştır.

Sıkıyönetim Komutanlığı'nın bu kararı, gazetenin yazarlarından Mustafa Ekmekçi'nin 23 mart 1981 tarihinde "Ankara Notları" başlığı altında gazetede yayınlanan yazısında gerçek dışı iddialarda bulunduğu gerekçesiyle aldığı bildirilmiştir.

Mustafa Ekmekçi, bu yazısında, "Vıcdan Kara" adlı bir bayan öğretmene Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkence yapıldığını ileri sürmüştü. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın Cumhuriyet gazetesinin yayınlanmasının yasaklandırılmasının yazısında ise söz konusu işkence iddiasının ihbar kabul edilerek tahkik ettirildiği, ancak bu iddianın gerçek olmadığı anlaşıldığı belirtilmiştir.

Genco Erkal gözaltına alındı

Tiyatro sanatçısı Genco Erkal, son olarak sahneye koyduğu "Her Gün Yeni Baştan" adlı oyununda suç unsuru bulunduğu iddiası ile gözaltına alınmıştır.

27 mart gününden beri İstanbul'da sahneye koyduğu ve son 10 yıllık çalışmalarının bir özeti olan "Her Gün Yeni Baştan" adlı oyunda suç unsuru bulunduğu iddiası ile dün sabah Beyoğlu Emniyet Amirliği ekipleri tarafından gözaltına alınan Genco Erkal'ın evinde yapılan aramada da bol miktarda yasak aramada ele geçirilmiştir.

Cüneyt Aydın'ın mansiyon alan çalışması

Gırgır dergisi dört hafta süreyle kapatıldı

Haftalık Gırgır mizah dergisinin 19 Temmuz 1981'de yayınlanan sayısı 1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı'na toplandı. Derginin toplatılma nedeninin, kapakta yer alan

karikatür olduğu öne sürüldü. Dergi, Genelkurmay Sıkıyönetim Koordinasyon Kurulu'nun daha sonra aldığı bir kararla 4 hafta süreyle kapatıldı.

nurlu
"Poet
nistan
taç g
İngilte
şair B
rafında
6-10
rasmı
St. Fr
Salomu
Şairi:
si'ne
kelerin
şair, k
katıldı

Somut Dergisi'nin yayımı yasaklandı

HAFTALIK Somut Dergisi'nin basımı, yayımı, dağıtımı, bulun-
durulması ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Bölgesi'ne so-
kulması 1402 sayılı yasanın 3 /C maddesi uyarınca ikinci bir emre
kadar yasaklandı.

25.1.1984

Politika gazetesinin yazarı ve yazarları müdürü mahkum oldu

İSTANBUL 1 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, Politika Gazetesinin Yazarı Aydın Engin yazı, yayın yoluyla milli duyguları zayıflatıcı ve bölücü propaganda yapmaları gerekçesiyle 1,5'ar yıl hapse mahkum etti. Mahkeme, Regence Yazı İşleri Müdürü Tamer Kaya'nın hapis cezasını 54 bin 500 lira para cezasına çevirdi.

Partizan Dergisi sorumlu yazarları müdürü 8 yıl 8 ay ağır hapse mahkum oldu

İstanbul Sıkıyönetim Üç Numaralı Askeri Mahkemesi yayın yoluyla komünizm propagandası yaptığı ve hükümetin manevi şahsiyetini tahkir, tezyif ettiği gerekçesiyle Partizan Dergisi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İrfan Aşik'i 8 yıl, 8 ay ağır hapse mahkum etti.

Sanık, derginin Kasım 1978 sayısında yayınlanan bazı yazılarında TCK'nın 142 ve 159'uncu maddelerine aykırı hareket ettiği gerekçesiyle cezalandırıldı. Öte yandan 2 Numaralı Askeri Mahkeme, 25 Ağustos 1980 tarihinde Mevlanakapı'da duvarlara dakalanan Nuri sloganlar yazarak yakalanan Nuri Kubilay'ı altı yıl ağır hapis ve iki bin lira para cezasına çarptırdı. Mahkeme sanığı umumi yerde komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle cezalandırdı.

Gazeteci ve yazar İlhami Soysal göz altına alındı

ANKARA, (Hürriyet) - Gazeteci ve yazar İlhami Soysal dün Sıkıyönetim güvenlik görevlilerince göz altına alındı.

Sıkıyönetim güvenlik görevlilerince Emek Matbaacılık A.Ş.'de (EMAS) dün yapılan aramada yasaklanmış bazı yayınlar ele geçirildi.

EMAS Genel Müdürü, gazeteci ve yazar İlhami Soysal, ele geçirilen yasak yayınlarla ilgili olarak ifadesi alınmak üzere Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü.

Yetkililer, Soysal'ın ifadesinin alınmasından sonra Sıkıyönetim Komutanlığı'na sevk edildiğini bildirdiler.

CUMHURİYETİN - NOKSAN YAZDICI

arkıye'nin adeta ikiye bölünmüş b...
Bu arada bir görüş, son konferansta alınan...
Türkiye'nin aleyhinde neticeler getirildiği şeklinde ortaya...
Yunanistan'ın 12 mili uygulamakta ısrarlı oluşunun ise bir...
Düğer taraftan Yunanistan'ın 12 mili uygulamakta ısrarlı oluşunun ise bir...
sıcak savaş ihtimalini ortaya getireceği belirtildi.

MUSTEHÇEN YAYIN YAPAN BİR ANSİKLOPEDİ TOPLATTIRILDI

İZMİR (AKAJANS)

Müstehçen yayını yaptırdığı iddiası ile bir ansiklopedinin 5. sayısını mahkeme kararı ile bütün Türkiye'de toplattırıldı.

Sakarya 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararı ile "Eşim ve Ben" adlı ansiklopedinin 5. sayısının

toplattırılmasına karar verildi ve karar bütün yurttaki cumhuriyet savcılıklarına bildirildi. Savcılığın isteği üzerine polis adı geçen ansiklopedinin 5. sayısını toplamaya başladı.

Öte yandan İran'da başlanan "İslâm Çağrısı" adlı Türkçe derginin Türkiye'ye sokulması ve dağıtılması Bakanlar Kurulu tarafından yasaklandı.

Tekniker

15.5.82

14 May
kanlığının,
Cumburbas
rilmesi mü
li'nde bugü
100 ya
adamların
yar'ın, uz
mel Süren
fotoğrafla
toğraf, 11
sengilence
Baya,
fotoğraf
nin büyü
lirtiliyor

GAZETECİ VE YAZAR İLHAMİ SOYSAL GÖZALTINA ALINDI

CUMHURİYET BÜROSU
ANKARA — DiSK'e bağlı Genel - İş Sendikası'nın malı olan Emas Matbaası'nda dün bir arama yapan güvenlik kuvvetleri matbaanın müdürü gazeteci ve yazar İlhami Soysal'ı gözaltına almışlardır. İlhami Soysal daha öncede gözaltına alınmış, ifadesine baş vurulduktan sonra 48 saat içinde serbest bırakılmıştı.

Cumhuriyet'e konkordato

CUMHURİYET gazetesine iki aylık konkordato süresi verildi. İstanbul 7. İcra Tetkik Mercii Hakimiği, Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.'nin konkordato mehil talebini dün görüştü. Dünkü duruşmada söz alan Cumhuriyet avukatı, şirketin iymiyetli olduğunu belirterek, taleplerinin kabul edilmesini istedi. Alacaklı İmar Bankası avukatları ise bu istemin reddedilmesini istedi. Mahkeme, yargılama sonunda şirkete iki aylık konkordato süresi verilmesini kararlaştırdı.

25.6.92 MİLLİYET

Gazetelerin para toplaması yasaklanıyor

ANKARA, (Hürriyet) - Milli Güvenlik Konseyi'nde onay aşamasında bulunan Bankalar Yasası'na eklenen bir madde ile basının her ne ad altında olursa olsun okurlardan para toplaması yasaklanıyor.

Yasa çıktığında gazeteler taksitli satış yapamayacak, para toplayarak ev, televizyon, video, otomobil gibi malların kura ile dağıtımını vaat edemeyecek.

Bankalar Kararnamesi'nin "mevduat toplama yasası" ile ilgili 13. maddesi aynı şekilde: "Mevduat kabulüne yetkili olmayanlar: Bu maddenin uygulamasında yazılı veya sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle faiz veya her ne ad altında olursa olsun, bir ivaz karşılığında, istendiğinde veya belli bir vadede aylık veya misli olarak ifade edilerek üzere para alınması mevduat sayılır."

1.7.82

Q

Gazeteci Karasu'nun cenazesi toprağa verildi

Gazeteci Albert Karasu'nun cenazesi dün İstanbul'da toprağa verildi.

1885 Yılında Selanik'te doğan gazeteci Albert Karasu, 1918 yılında gazeteciliğe başlamıştı. Journal D'Orinet gazetesinin sahip ve başyazarlığını yapan basın şefi kartı hamili gazeteci Albert Karasu'nun cenazesi dün Şişhane'deki Nev Şalom Sinagogunda düzenlenen törenden sonra toprağa verildi.

17 gündür gözaltında bulunan Hikmet Cetinkaya salıverildi

■ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜMÜZ GÖNENSİN VE YAZARIMIZ AKBAL HAKKINDAKİ 3'ER AYLIK MAHKÜMİYET KARARLARI KALDIRILDI.

10.7.81
İZMİR, (Cumhuriyet Ege Bülteni) — 22 haziranda sırası polis tarafından gözaltına alınan ve daha sonra Ege Bölgesi Sıkıyönetim Komutanlığı'nın Narlıdere'deki karargahına getirilen gazetemizin Ege Temsilcisi Hikmet Çetinkaya (39), dün serbest bırakıldı.

1963 yılından bu yana Cumhuriyet Gazetesi'nde çalışan ve 1977'de temsilcilik görevine getirilen Çetinkaya, 17 gündür gözaltında bulunuyordu.

İSTANBUL — Oktay Akbal'ın 21.5.1981 tarihli sayımızda yayımlanan **Çanakale'de Bir Vall Var** başlıklı yazısının MGK'nın 7 No.lu bildirisine aykırı olduğu gerekçesiyle Yazı İşleri Müdürümüz Okay Gönensin'le birlikte 3 ay haff hapislerine ilişkin karar itirazımız üzerine dün 6. Sulh Ceza Mahkemesinde yapılan duruşma sonunda kaldırıldı.

Gazetemiz Avukatı Orhan A-paydın, Basın Kanununun 36. maddesi gereğince ağır ceza-

yı gerektiren davalar dışında tüm davalara Basın Toplu Asliye Ceza Mahkemesinin bakması gerektiğini, ceza kararlarıyla mahkûmiyet kararları verilmesinin yasaya aykırı olduğunu ileri sürdü. Dün yapılan duruşmada, mahkeme itirazı yerinde bul-

muş ve görevsizlik kararıyla birlikte ceza kararnameyle verilen hükümlülük kararını kaldırmıştır.

● Bir süre önce gözaltına alınan DISK Eğitim Dairesi Müdürü Faruk Pekin tutuklandı. İstanbul Sıkıyönetim Kom. (Arkası Sa. 7, Sü. 7 de)

Bu Köşeden ALTAN ÖYMEN GALINA

Galina hangisiydi?
— Sovyetler de Amerikalılar da hepimizi şaşkına çevirdiler.

İlk gün (6 Temmuz günü) bazı gazeteler, Bolşev balerininin topluca görüldüğü resimlerde orta boyul, sarışın bir hanımı okla işaretleyerek:

— Galina budur.. dediler..

O olduğunu Sovyet ekibi mensupları söylemiş..

Ertesi gün (7 Temmuz) ise, Cumhuriyet'in haberinden anlaşıldı ki, o, Galina değil, Samoylova imiş..

Galina ise -o gün daha gerçek resmi çıkmamıştı ama-

Amerikan Konsoloslğu yetkililerinin belirttiğiğine

(Arkası Sa. 7, Sü. 1 de)

Anadolu Ajansı 20 Haziran günü saat 11.25'te, 18 sayılı haberi geçti.

"Bayındırlık Bakanı Selahattin Önalp..."

Bayındırlık Bakanı Tahsin Önalp değil mi?

"Selahattin" de nereden çıktı.

Belli...

Bir "koalisyon ihtiyacı" doğmuş.

Eski Bakan Selahattin Kılıç'ın "Selahattin'i" almış, yeni Bakan Tahsin Önalp'in de "Önalp'i".

Ve kokteyl yapılmış:

Selahattin Önalp.

.....

Anadolu Ajansı 1 Temmuz günü 91 sayılı haberi geçti:

"-Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Gülhan.."

Allah, Allaaah...

Burada "koalisyon" da yok.

Müşteşar Mehmet Gülhan "bakan yapılmış."

Pekiyl...

Ya Bakan Şahap Kocatopçu ne olacak?

Haydi...

Bir iş bulalım kendisine.

Acaba...

"Anadolu Ajansına göndersek..."

Nasıl olur?

BAŞYAZI

Hizmete devam

23 günlük aradan sonra, millet, devlet, demokrasi ve cumhuriyet yolundaki hizmetimize devam ediyoruz.

Çıkmadığımız günlerin özünümsü de "kol kırılır yen içinde" diyerek kalbimize gömüyoruz.

Bu prensip, bize ecdad yadığıdır.

Kimseye kırgın değiliz.

Sadece üzgünüz.

.....

Bu 23 gün, bizi, 23 yıllık şerefli mazimizle başbaşa bırakmıştır. Takvim yapraklarını biraz karıştırınca gördük ki, bütün hatıralar dipdiri ve taptaze.

Sahifeler, tozlanmamış bile.

Demokrasi ve rejim için verdiğimiz kavgaları, içimiz titreyerek hatırladık.

Namlu ensemizde çalıştığımız günleri,

Uykusuz geceleri,

Hiçbir "kuruluş" görev yapamazken, bayrağı sırtlayıp

Edirne'den Kars'a taşıdığımız devreleri,

Hükümet erkânının girmeye korktuğu şehirlerde bile, her sabah, cesaretle yürüdüğümüz dönemleri...

Ve tehditlere aldırmandan ilerlediğimiz o dikenli yolları...

.....

Gerçi, en tabii görevimizdi bunlar.

Vatana ve millete karşı en kutsal vebimizdi.

Elbet, bize bir "imtiyaz" getirecek de değildi.

Ama bu en tabii görevi, bu en kutsal vebimizi hiçbir zaman ifa etmemiş olanları da hatırlamaktan kendimizi alamadık. Düşündükçe içlendik.

İçimize asil sindiremediğimiz, 30 Ağustos'la noktalanı sahane bir zafer haftasında "BAYRAK ASI" diye haykırmaktan "ikinci def'a" mahrum kalışımızı.

Çünkü biz, bayrağı bir gün yere indirmedik. Milli Marşı bir gün dilimizden düşürmedik.

Çünkü biz, 26 Ağustos'lar için vardık.

Çünkü biz, 30 Ağustos'lar hep böyle kutlanabilsin diye yıllarca çırpındık durduk.

23 günlük sessiz bekleyiş, şimdi bitti muhterem okuyucular... TERCÜMAN, güçlü bir nefestir. Zira, gücünü, Hak'tan ve halktan almaktadır. Hakikatleri tartışırken, birbirimize hoşgörü ve anlayışla bakabilmek, haklı tenkitlerde, hiçbir zaman kasıt aramamak, bizleri, el ve gönül birliği içinde kenetleyecek başka unsurdur.

Taşıdığımız kutsal emanet, Türk insanındaki müsterek faziletler. Onu, daha yüceltmek üzere "tekrar" yola çıkıyoruz. "Her sabah dünya yeniden kurulur, her sabah taze bir başlangıçtır" diyerek, kollarını açmış, bizi bekleyen güzele, iyiye, hak'ka ve hakikate doğru...

İlkelerimizden zerre kadar taviz vermeden...

.....

Gazetemizin yayınlanmadığı 23 gün içinde, matbaa ve bürolarımıza bizzat gelen, telefona arayan, telgraf ve mektup gönderen bütün dostlarımıza ve vefakâr okuyucularımıza, minnet ve şükranlarımızı sunarız.

Saygılarımızla.

Kemal İLİCAK

e neza-
İnönü-
teği me-
İnönü,
olarak
Gazios-
rosunun
ide parti
dahi gi-
i.

Sıcak yaz günleriyle birlikte... Türk basını eriyor

Yeni Düşünce

beş yu-
P kong-
şmalar,
, hatta
e sonu-
şyafa

Türk basını en sıcak günlerini yaşıyor. Bir yanda mali kriz, bir yanda gazete değiş-tiren köşe yazarları, bir yanda tiraj kaybının sürmesi...

Kısa bir süre önce gazete-

teci Erdoğan Öztürk'ün görevi başında kalp krizi geçirek ölmesi, bazı gazetelerde yaşanan mali krizin bo-yutlarını ortaya koyarken, bu konudaki tartışım'ların da siddetlenmesine yol açtı.

□ Devamı 11. sayfa

X. Düşünce 2.8.91

Türk basını

□ Başarılı 1. Sıvıya

Hemen hemen bütün gazete-ler mali bir kriz yaşa-
ken, bu krizi en fazla yaşa-
yan gazetelerden Günaydın
ve Tan çalışanları "VEB Of-
set Yardımlaşma ve Dayanı-
şma Vakfı" adına gazeteleri-
ni çıkarma yoluna gittiler.

Günaydın'ın adı "Yeni Gü-
naydın", Tan'ın adı da "Si-
per Tan" olarak değiştirildi.

Bilindiği gibi, Günaydın ve
Tan gazetesi çalışanları 7-8
aydır maaşlarını, ikramiye ve
toplu sözleşme farklarını
alamıyorlardı. Hergün yeni
bir hacizle karşı karşıya ge-
len bu gazetelerin çalışanla-
rı, çözümü gazeteyi kendi ad-
larına çıkararak, bu krizi at-
latmaya çalışmakta gördüler.

Mali sıkıntıyı en fazla
hisseden gazetelerden bir di-
ğeri de Güneş. Maaşlarını
alamayan ve gazeteyi

"gönüllü" olarak çıkaran
Güneş çalışanları, umutsuz
bir şekilde bu krizden kurtul-
mayı beklerken, çalışma-
ma eylemi yapan yapan iş-
çileri kapı dışarı edilerek, ga-
zetenin Ankara ve İzmir
matbaalarının kapısına kilit
vuruluyordu.

Parasızlıktan çalışanlarına
para vermeyen, telefonları-
na, arabalarına haciz gelen
bir başka gazete ise Tercü-
man. Tirajı gün geçtikçe dü-
şen Tercüman, neredeyse ad-
ları gazeteyle özdeşleşmiş kö-
şe yazarları bir bir kaybet-
ti. Ahmet Kabaklı'dan son-
ra Rauf Tamer, Yavuz Do-
nat ve son olarak da Taha
Akyol, gazeteden ayrılarak
başka gazetelere geçtiler. Ya-
vuz Donat ve Taha akyol
Meydan'a geçerken Rauf Ta-
mer Hürriyet'te karar kıldı.

Tercüman'ın sahibi Kemal
İlçak'ın eşi Nazlı İlçak'ın da
Meydan'a geçeceği söy-
leniyor.

Başında son görünüm
bu. "Bizde kriz yok" diyen
gazetelerde bile üstü kapalı
bir sıkıntı bulunuyor. Yine

KAP 16.8.983(B)

DOĞRU SEÇİME DOĞRU SEÇİM

Ankara'dan

Cüneyt
ARCA YÜREK

ULUSU
DOĞRU YOLU BULDU

BASBAKAN Ulusu, aylardır beklenen açıklamasını yaptı. MDP'ye girmeyecek, bu partinin listesinde bağımsız olarak yer alıp seçimlere katılacaktır.

Bu karar yalnızca Ulusu'yu bağlamıyor. Bütün bakanları da içine alıyor.

Uzun süre durumunu çevresiyle, kuşku yok ki, yönetimin üst düzeyleriyle konuşup tartışan Ulusu, mevcut olanaklar içinde "kişiliği açısından" doğru yolu seçmiştir. MDP'den milletvekili seçilerek siyasal yaşamını sürdürmeyi ön plana almış, ne var ki, — herkesin bildiği çeşitli nedenlerle — bu partinin bir üyesi olmamıştır. Çünkü basın toplantısında bu karara karşın, hükümet olarak MDP yanlısı hiçbir eyleme girilmeyeceği teminatını verirken, bu teminatın yalnızca kendisini değil, "herhangi bir partiden bağımsız aday" olacak her bakanını da bağladığını söylemiştir. Hatta, aksi yönde davranan bakanlar olursa, bunların derhal kendisine bildirilmesini basından rica etmiştir.

Ancak, Başbakan Ulusu'ya sorup da yanıtını alamadığımız kimi sorular hâlâ zihinlerde kavrulur. Ulusu, Seçim Yasası'nın 16. maddesine dayanarak bağımsız aday olma yolunu açmıştır ama, 6 Kasım'dan sonra — MDP yetkililerinin öne sürdüğü savaya göre — bu partiye "otomatikman üye" olacak mıdır?... Ulusu'ya göre, bu soru ve bu sav, bugünün değil, geleceğin sorunu-dur.

Daha başka önemli bir nokta sudur: Ulusu gibi üç buçuk yıl başbakanlık yapmış, 12 Eylül Hareketi'nin eşliğindeyken askerlikten ayrılmış bir "etkili kişinin" bağımsızlıkta ısrarlı olması, ister istemez, seçimden sonra "tarafsız bir meclis başkanlığının" tek adayı olacağı varsayımını akillara getirmektedir. Ulusu, bu yoldaki sorumuza, "Geleceği bugünden kestiremediğini, yaşamı boyunca ileriye dönük uzun vadeli planlar yapmadığını" söyleyerek yanıt vermek istemiştir. Fakat sorudaki direnme karşısında geleceğin "tarafsız meclis başkanlığı" görevini üstlenmeyeceği gibi kesin bir davranış da ortaya koymamıştır. Arkadaşlarının "teveccühleri olursa" bu görevi yerine getirebileceğini belirleyen cümleler sıralanmıştır.

ETKEN GÖREVE DOĞRU MU?

Doğrusu, Ulusu'nun partililik işlevlerinden, parti görevlerinden özenle kaçındığı bilinen bir gerçektir. Bu nedenle — aylarca öncesinden bilindiği gibi — Ulusu'nun "gelecekte partilerarası çekişmelerde Meclis ile Cumhurbaşkanı arasında etkili bir görev almayı" varsayan kişisel mantığı ile son tutumu ters düşmemektedir.

Ulusu'nun, özellikle bir partiye üye olmaktan çok, bağımsız kalmayı, partilerüstü görev yapmayı yeğlediği — esasen — biliniyordu. Ulusu'nun bulduğu bu "yeni yol" MDP'nin kurulmasından sonra doğan "çelişkili ortama" da uygundur. Nedenleri de açıktır:

Ulusu, kimi zorlamalarla çok önceleri bir parti kurma girişimlerinde bulunmuş, doğasındaki itmelere, yani sıra başbakanlıkta parti başkanlığını birlikte yürütmek gibi zoruna giden gerçekler karşısında bu girişimini yarıda keserek, parti konusunda yaptığı bütün hazırlıkları dosyalar halinde Sunalp'e devretmiştir. Turgut Sunalp, başbakanın parti kurma girişimini yarıda bırakmasından sonra, "12 Eylül felekesini en azından beş yıl sürdürecektir" arayışı içinde olanlarca MDP'yi kurmakla görevlendirilmiştir.

Sunalp'in — şimdilerde bu yargıyı kırmaya çalışıyor — doğasıyla ortaya çıkan, âdeta itici bir güç halinde kamuoyunda ses vermeye başlayan kimi davranışlarından sonra, yalnızca üst düzeyde görevli olanların kimilerinde değil, kamuoyunda da olumsuzluğa kayan ciddi belirtiler doğmuştur. Hatta ve hatta, MDP'nin yurt düzeyinde örgütlense bile geniş kitlelerce, "partimiz, işte bu" biçiminde benimsenmediği de gözlenmiştir. Hele Turgut Özal'ın bir partinin kapatılmasından sonra sağ kanatta sözü edilen, ağırlığı ve gücü olan parti haline gelmesi, kimi çevrelerde Sunalp'in yerine Ulusu'nun getirilmesi gibi bir eğilime güç kazandırmıştır.

Ancak, bir emekli orgeneralin kurduğu partiyi, o kişinin elinden bir darbeye almanın türlü sakıncaları göz önünde tutulmuş, Sunalp'in nasıl olacak da genel başkanlıktan ayrılacağı, Ulusu'nun nasıl bir yol bulup da MDP'nin başına oturacağı çözüm getirmeyen tartışmalara yol açmıştır.

PROBLEMİ İLK GÜNDE GÖĞÜSLEMELİK

Yadsınması güç olan gerçek, Ulusu'nun bu dönemde konuyu dört başı bayındır denilebilecek ölçüde düşündüğü, her kesimden insanla konuştuğu, hatta "yakın arkadaşlarıyla tartıştığı"dır. Ulusu için çıkar yol, hem İsa'nın hem de Musa'nın beğenisi kazanacak bir yöntem bulmaktır. Kesin kanıtı, elbette, yoktur, ama, Ulusu'nun MDP'ye üye olması halinde bu partinin daha ilk günden "iki başlı bir bünye"ye kavuşacağını herhalde Sunalp de, çevresi de hesaplıyordu. Ne denirse denilsin, bir partiyi oluşturan insanlar aynı tornadan çıkmadıklarına göre, ileride MDP içinde belirmesi olası ikilemlerin bir kanadı — doğal olarak — Ulusu siperine girecekti.

Sunalp'in çeşitli sorular karşısında, "Biz ev sahibiyiz, Ulusu'yu davet ettik, artık gelip gelme kararı konuğumuza aittir" benzeri beyanatlarının içerisinde de parti bünyesinde bir değişimin "asla" söz konusu olamayacağı yatmıyor muydu?... Bir ölçüde MDP'ye egemen olan kişi ya da kişilerin "bir problemi ilk günden göğüslemeye çalışmaktan" kaçınma çabasında oldukları sezileniyor muydu?

GELECEKTEKİ GÜNLERİN ÇEŞİTLİ OLANAKLARI

Ulusu, partilikten uzak, çeşitli çelişik işlerle işlemleri bünyesinde toplayan bir olaydan kurtuluyor. Ne var ki, bağımsız adaylığa olumlu yanıt verirken, gelecekteki günlerde bu sıfatın kendisine sağlayacağı çeşitli olanakları da saklı tutmuş bulunuyor.

Ulusu'ya, MDP'ye "üye" olması konusunda sürekli ısrarların geldiği bilinen bir gerçek. Buna karşın, Ulusu'nun mantığı, gelecek günlerde alacağı görevlerin önemini anlatarak, "bağımsızlık" kararını kimi çevrelere kabul ettirdiği de bir başka gerçek. Ulusu'nun "her olay için önemli bir rezerv" gibi bağımsız kalmasının başka anlamları da olabilir. Bunları, gelecek günler gös-

16.8.83 tarihli yazgılarından sonra bu mektuple Meclis'ten ayrılıp doğru yolu seçmiştir

(koparılmış ve elyapıya getirilmiştir)

gi gibi kesin bir davranış da ortaya koymamıştır. Arkadaşlarının "teveccühleri olursa" bu görevi yerine getirebileceğini belirleyen cümleler sıralanmıştır.

ETKEN GÖREVE DOĞRU MU?

Doğrusu, Ulusu'nun partililik işlevlerinden, parti görevlerinden özenle kaçındığı bilinen bir gerçektir. Bu nedenle — aylarca öncesinden bilindiği gibi — Ulusu'nun "gelecekte partilerarası çekişmelerde Meclis ile Cumhurbaşkanı arasında etkili bir görev almayı" varsayan kişisel mantığı ile son tutumu ters düşmemektedir.

Ulusu'nun, özellikle bir partiye üye olmaktan çok, bağımsız kalmayı, partilerüstü görev yapmayı yeğlediği — esasen — biliniyordu. Ulusu'nun bulduğu bu "yeni yol" MDP'nin kurulmasından sonra doğan "çelişkili ortama" da uygundur. Nedenleri de açıktır:

Ulusu, kimi zorlamalarla çok önceleri bir parti kurma girişimlerinde bulunmuş, doğasındaki itmelere, yani sıra başbakanlıkta parti başkanlığını birlikte yürütmek gibi zoruna giden gerçekler karşısında bu girişimini yarıda keserek, parti konusunda yaptığı bütün hazırlıkları dosyalar halinde Sunalp'e devretmiştir. Turgut Sunalp, başbakanın parti kurma girişimini yarıda bırakmasından sonra, "12 Eylül felekesini en azından beş yıl sürdürecektir" arayışı içinde olanlarca MDP'yi kurmakla görevlendirilmiştir.

Sunalp'in — şimdilerde bu yargıyı kırmaya çalışıyor — doğasıyla ortaya çıkan, âdeta itici bir güç halinde kamuoyunda ses vermeye başlayan kimi davranışlarından sonra, yalnızca üst düzeyde görevli olanların kimilerinde değil, kamuoyunda da olumsuzluğa kayan ciddi belirtiler doğmuştur. Hatta ve hatta, MDP'nin yurt düzeyinde örgütlense bile geniş kitlelerce, "partimiz, işte bu" biçiminde benimsenmediği de gözlenmiştir. Hele Turgut Özal'ın bir partinin kapatılmasından sonra sağ kanatta sözü edilen, ağırlığı ve gücü olan parti haline gelmesi, kimi çevrelerde Sunalp'in yerine Ulusu'nun getirilmesi gibi bir eğilime güç kazandırmıştır.

Ancak, bir emekli orgeneralin kurduğu partiyi, o kişinin elinden bir darbeye almanın türlü sakıncaları göz önünde tutulmuş, Sunalp'in nasıl olacak da genel başkanlıktan ayrılacağı, Ulusu'nun nasıl bir yol bulup da MDP'nin başına oturacağı çözüm getirmeyen tartışmalara yol açmıştır.

PROBLEMİ İLK GÜNDE GÖĞÜSLEMELİK

Yadsınması güç olan gerçek, Ulusu'nun bu dönemde konuyu dört başı bayındır denilebilecek ölçüde düşündüğü, her kesimden insanla konuştuğu, hatta "yakın arkadaşlarıyla tartıştığı"dır. Ulusu için çıkar yol, hem İsa'nın hem de Musa'nın beğenisi kazanacak bir yöntem bulmaktır. Kesin kanıtı, elbette, yoktur, ama, Ulusu'nun MDP'ye üye olması halinde bu partinin daha ilk günden "iki başlı bir bünye"ye kavuşacağını herhalde Sunalp de, çevresi de hesaplıyordu. Ne denirse denilsin, bir partiyi oluşturan insanlar aynı tornadan çıkmadıklarına göre, ileride MDP içinde belirmesi olası ikilemlerin bir kanadı — doğal olarak — Ulusu siperine girecekti.

Sunalp'in çeşitli sorular karşısında, "Biz ev sahibiyiz, Ulusu'yu davet ettik, artık gelip gelme kararı konuğumuza aittir" benzeri beyanatlarının içerisinde de parti bünyesinde bir değişimin "asla" söz konusu olamayacağı yatmıyor muydu?... Bir ölçüde MDP'ye egemen olan kişi ya da kişilerin "bir problemi ilk günden göğüslemeye çalışmaktan" kaçınma çabasında oldukları sezileniyor muydu?

GELECEKTEKİ GÜNLERİN ÇEŞİTLİ OLANAKLARI

Ulusu, partilikten uzak, çeşitli çelişik işlerle işlemleri bünyesinde toplayan bir olaydan kurtuluyor. Ne var ki, bağımsız adaylığa olumlu yanıt verirken, gelecekteki günlerde bu sıfatın kendisine sağlayacağı çeşitli olanakları da saklı tutmuş bulunuyor.

Ulusu'ya, MDP'ye "üye" olması konusunda sürekli ısrarların geldiği bilinen bir gerçek. Buna karşın, Ulusu'nun mantığı, gelecek günlerde alacağı görevlerin önemini anlatarak, "bağımsızlık" kararını kimi çevrelere kabul ettirdiği de bir başka gerçek.

Ulusu'nun "her olay için önemli bir rezerv" gibi bağımsız kalmasının başka anlamları da olabilir. Bunları, gelecek günler gösterecektir. Kısacası, türlü çeşitli terslikler, olumsuzlar, olumsuzlar arasından Ulusu, sağduyusunun bulduğu bu formülle sıyrılmıştır. Çünkü basın toplantısında, bugüne değin görmediğimiz ölçüde rahat davranışıyla, konuşmasıyla dikkatleri üzerine çekmiştir. Ulusu'daki bu rahatlığın yanı sıra, Sunalp Paşa'nın Başbakanlık koridorlarında sergilediği sıkıntılı hava, — Her zaman söylediği gibi — herhalde doğasından gelen bir esinti olmalıdır.

BİR DE SÖYLENTİLER BİTŞE

Demokrasiye açılırken, Ulusu'nun kararıyla yeni bir aşamaya gelmiş.

MDP ve HP'nin üst düzey çevrelerinden sürekli olarak yansıtılan "iki parti, yeter" sloganının da bir önüne geçilebilse! O zaman MDP ve HP'nin kolay yoldan seçim zaferine erişemeyeceklerine, zorlu bir maratondan sonra kitlelerin beğenisini kazanmış partiler olacağı kanısı kesinlikle yerleştirebilecektir.

Görünen köy için kılavuzya gerek yok: MDP ve HP arasında geçecek bir seçim sürecini de şimdiden Türkiye uygulamasına göre, MDP iktidar, HP bir muhalefet, Anavatan ise tampon parti.

Ankara kulüplerindeki "Almanya modeli"nin de son günlerde söylenir olduğuna değinelim. Bu modelin Türkiye uygulamasına göre, MDP iktidar, HP bir muhalefet, Anavatan ise tampon parti.

Elbette, bunların hepsi varsayımlardır, yakıştırımlardır... İnşallah...

(koparılmış ve elyapıya getirilmiştir)

Prof. Dr. ÖZTEKİN TOSUN Toplu Basın Mahkemeleri Kaldırılırken... 15.7.83

Bugün, basın yolu ile işlenen suçlarda ve basın suçlarında yetkili mahkemeler Toplu Basın Mahkemeleri ve Ağırceza Mahkemeleridir. Ağırceza suçlarda, bu mahkemeler toplu olduğu yani birden fazla hakimle kurulduğu için, ağırceza mahkemeleri basın suçlarına bakmaktadır. Ağırceza olmayan basın davalarına ise, asliye ve sulh ceza mahkemeleri değil, fakat Toplu Asliye Ceza Mahkemeleri bakmaktadır.

Toplu asliye ceza mahkemeleri, sadece basın davalarına bakmak için teşkil edilmektedirler. Bu mahkemelerin hakimleri aslında başka mahkemelerden toplanmaktadır. Bunlar en kıdemli üç ceza hakiminden kurulmaktadır; en yüksek derecelisi başkan, ikisi de üye durumundadır. Ceza hakimi bulunmazsa, en kıdemli hukuk hakimleri ile kurul tamamlanmalıdır. Bu şartlarla mahkemenin kurulup kurulmadığının anlaşılabilmesi için, dava dosyasının içinde muhakkak hakimlerin kıdem durumlarını gösterir bir belgenin bulunması gerekmektedir. Böyle bir belgenin bulunmaması durumunda Yargıtay kararı bozmaktadır.

Ceza hakimi bulunmadığı takdirde, yerine en kıdemli hukuk hakimleri konulabilmektedir; fakat Yargıtay bu hakimler yerine sulh hakimi, sorgu hakimi, tapulama hakimi, ağırceza üyesi olması durumlarında kararı yine bozmaktadır. Yargıtay, asliye hukukta veya asliye cezada "yetkili" kılınmış hakim bile kurulda yer almasını kabul etmemekte, muhakkak "asliye hukuk" hakimlerinin en kıdemlileri olmasını istemektedir. Hakimlerin kıdem, derece ve niteliği yüzünden bir çok karar bozulmaktadır.

Kurulmasındaki zorluk nedeniyle bu mahkemelerde davaların bakılması uzayabilmektedir. Ama basın davalarının uzamasının asıl nedeni bu değildir; asıl neden, bu mahkemelerin sayısının çok az olmasıdır.

Yasakoyucu, basın davalarının çabuk sonuçlanmasını amaçlamışken, uygulamada basın davalarının elinde işlerin takılması şikâyet edilmiştir. Bunun nedeni, basın davalarının öteki mahkemelerden alınıp bir tek toplu basın mahkemesinde toplanması oluşmuştur. Bütün sulh ceza, asliye ceza mahkemeleri yetkisiz kılınca, toplu da olsa, bir tek asliye ceza mahkemesinin işlerin altında ezildiği görülmüştür. Bu durumda, özel mahkeme yerine genel mahkemelerin yetkisini kabul etmek bir çare olarak belirmektedir. Bu çare de, basın davalarının cezasına göre, bazı işlerin sulh ceza mahkemelerinde, bazı işlerin asliye ceza mahkemelerinde görülmesinin kabulü durumunda gerçekleşebilir.

Tasarı, böyle yapmamış, sulh ceza mahkemelerini tamamen yetkisiz kılmış, asliye ceza mahkemelerini devreye sokmuştur. Bizce, genel kurullar ile yetinmeli, sulhlik işlerin de sulh ceza mahkemeleri tarafından muhakemesine razı olunmalı idi; o vakit basın dosyaları çok hakim elinde bölünür ve işlerin hızlı sonuçlanması da daha kolay gerçekleşirdi. Vaktiyle, sulh ceza hakimlerinin bir kısmının bağımsızlığı güvence altına alınmamış olduğu için böyle bir ayırım yapılmıştı; bugün bağımsızlığı bütün hakimler bakımından güvence altına alınması açısından bir ayırım bulunmamaktadır.

Tasarı, geçici maddesinde "bu kanunla kaldırılan toplu basın mahkemelerinde görülmekte olan davalar sonuçlandırılmaya kadar bu mahkemelerin görev ve yetkileri devam eder" hükmüne yer vermiştir.

Muhakeme hukukunda ilke, yeni kanunun eski işlerde de uygulanmasıdır. Elinde bir kaç dosya vardır diye hem de toplu bir mahkemeyi o işe bakmaya mecbur tutmak, bu ilke ile bağdaşmaz. Madem ki, yeni kanun onları kaldırmıştır; işlere yeni mahkemelerde bakılmaya devam edilmelidir. Nedeni, kamu düzenidir. Yarın, hiç beklenmeyen bir durum nedeniyle evvelce görüldüğü mahkemeye işin dönmesi durumu ile karşılaşılabılır. Bu yüzden "geçici madde" hükmü yerinde değildir.

Türkiye'yi parçalamak için

100 PLAN
2. BASKI ÇIKTI...

Haçlı Taasubu-Türkiye Düşmanlığı

Terc: Yakup ÜSTÜN

Bütün kitapçılarda

DAMLA
YAYINEVİ
Cağaloğlu / İst. 262/99

Tercüman - İstanbul, Telefon: 25 42 10 (5 Hat) - 25 42 20 (10 Hat)

MECBURİ BİR KARAR

Değerli okuyucularımız,

Gazetelerin maliyetlerine giren başta kağıt olmak üzere bütün ham ve yarı mamul maddelerin, ithal mallarının, haberleşme ve ulaştırma hizmetlerinin fiyatlarına gene korkunç zamlar geldi.

Bunları gazetelerden, radyo, televizyon gibi kitle haberleşme araçlarından takibedyorsunuz. Ancak gene de bir fikir vermek için tekrarlamakta yarar var; maliyetlerinin fiyatlarına gene korkunç artışlar geldi.

Bu son zam kasırgasından sonra, gazeteniz **TERCÜMAN**'ı eski fiyatıyla, yani 500 kurustan yayınlamak artık mümkün değildir.

Aslında, geride kalan yıl boyunca birbirini takibeden gizli ya da açık devalüasyonlar helezonu içinde, gazetemizin maliyetleri durmadan tirmanıyor, bizi bunalıyordu. Bu arada, yeni bir toplu sözleşme imzalamıştık. Personel giderlerimiz de yaklaşık dört misli artmıştı. Ama gene de bütün imkânlarımızı sonuna kadar zorluyor **TERCÜMAN**'ın satış fiyatını arttırmamak için direniyorduk.

Ancak, geride kalan hafta açıklanan devalüasyon kararı ve ardarda gelen zam dalgaları o son direnişlerimizi de kırdı. **TERCÜMAN**'ı 500 kuruşa satarak, yayına devam edebilmemiz mümkün değildi. Yarından itibaren gazeteniz **TERCÜMAN**, Türkiye'deki diğer bütün büyük gazetelerle birlikte 10 liraya satılacak.

TERCÜMAN'ın satış fiyatını, gene bir devalüasyon ve ardarda gelen büyük zamlar sonucu geçen yıl 22 Nisan'da 500 kuruşa çıkarmak zorunda kalmıştık. O kararı alırken siz okuyucularımıza güveniyorduk. Ekonomideki hazin çöküntünün bizi de etkilemiş olduğunu anlayacağınızdan ve şükran borçlu olduğumuz desteğinizi sürdüreceğimizin emindik.

Zaman yanılmadığımızı gösterdi.

Şimdi, bu zorunlu kararı alırken, okuyucularımıza gene aynı güven duygusuyla dopdoluyuz. Elimizde olmayan sebeplerden kaynaklanan bu kararımızı da hoşgörüyü karşılacağınızda, sizin eseriniz olan **TERCÜMAN**'ı aynı büyüklükte ve güçte sürdüreceğimize inanıyoruz.

Saygı ve şükranlarımızı sunarız.

Tercüman

bank
çıklandı.

atı

e

l

üzde 100-
am yapıldı

ve teleks
ri yüzde yüz

M mamulle-
pılan zamlar
45-111 ara-
eğişiyor.

düstrisi ürün-
de 40-90 zam
Peynir 110,
ji 310, sade-
30, süt (litre
gürt 30 lira ol-

bank mamul-
ortalama yüz-
oranında zam

SAYFADA

TIMES

LMİLEL

DEMİREL